EUROPEAN ANTI-FRAUD OFFICE

PRESSKOMMUNIKÉ nr 7/2022 **8 juni 2022**

Olaf 2021 – Upptäckt och förebyggande av bedrägerier

Under 2021 rekommenderade Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) återkrav av EU-medel på mer än en halv miljard euro. Trots fortlöpande utmaningar på grund av pandemin har Olaf fortsatt att skydda EU:s budget genom sitt arbete med att upptäckta och utreda allt skickligare bedragare, och med att förebygga fusk inom EU:s miljardstora program för återhämtning och resiliens.

Olafs rapport för 2021 presenteras i dag och redogör för nya bedrägeritrender på en rad olika områden. Den beskriver även utredningar och insatser med särskild inriktning på bedrägerier som har konsekvenser för miljön – till exempel ett beskogningsprojekt som aldrig genomfördes och en dricksvattensledning som inte fungerade – samt omfattande tullbedrägerier och avfallssmuggling.

I en kommentar till årsrapporten för 2021 säger Olafs generaldirektör Ville Itälä: – *Olaf uppvisade återigen utmärkta utredningsresultat förra året och bidrog till att skydda EU:s ekonomiska intressen genom att rekommendera återkrav på mer än en halv miljard euro i samband med bedrägerier och oriktigheter.*

Förebyggande arbete är vårt effektivaste verktyg, och det är centralt för Olafs och EU-institutionernas insatser. Utöver sina utredningar bidrog Olaf under 2021 till att ta fram skyddsåtgärder mot potentiella bedrägerier riktade mot faciliteten för återhämtning och resiliens som omfattar över 720 miljarder euro i investeringar för att säkerställa Europas gröna och digitala omställning. Bedrägerier drabbar i allt större utsträckning även miljön och människors hälsa och säkerhet. Detta är, som Olaf påpekar i sin rapport, desto mer relevant med tanke på de ökade EU-medel som anslås till den gröna omställningen.

Bedragare har fortlöpande försökt att utnyttja covid-19-situationen – när allas ögon var riktade mot vaccinationskampanjerna avslöjade vi försök till bedrägeri i form av falska vaccinerbjudanden till nationella myndigheter motsvarande över 16 miljarder euro.

2021 var dessutom ett viktigt år för Olaf eftersom vi arbetade hårt med att ta fram detaljerad information till Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo). Detta arbete med att upptäcka fusk är viktigt för åklagarmyndigheten som inledde minst 85 ärenden baserat på Olafs information. Olafs personal har arbetat intensivt för att åstadkomma allt detta. Jag är stolt över de tjänster som Olaf levererar till alla i EU.

OLAFs utredande verksamhet under 2021

- Olaf **genomförde 212 utredningar** och utfärdade **294 rekommendationer** till berörda nationella myndigheter och EU-myndigheter.

- Olaf rekommenderade **återkrav på 527,4 miljoner euro** till EU:s budget.

- Olaf inledde **234 nya utredningar**, baserat på **1 110 upplysningar som tagits emot och analyserats av dess experter**.

Bedragare har försökt dra nytta av pandemin och blivit allt mer sofistikerade och skickliga. Vad gäller EU:s utgifter har det mest oroande fenomenet varit infiltration av organiserade kriminella grupper genom systematiska administrativa oegentligheter, såsom dubbelfinansiering, intressekonflikter, manipulerade anbudsförfaranden och andra metoder.

Olaf fortsatte att utreda fall av tjänstefel och bristande efterlevnad av reglerna som begåtts av ledamöter och personal inom EU:s institutioner, organ och byråer, för att bidra till att främja högsta möjliga kvalitet på EU:s offentliga förvaltning.

Vad gäller EU:s inkomster försökte bedragare komma runt svårigheter med att flytta stora mängder varor genom att dela upp varusändningar i mindre partier. Komplexa strukturer med skalbolag i flera jurisdiktioner, även utanför EU, användes för att kamouflera undervärdering och fusk avseende ursprung. Nya typer av bedrägerier har dykt upp i samband med covid-19-pandemin, den gröna omställningen och avfallshantering.

Fusk inom gröna projekt och digitalisering

Minst 37 % av medlen från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens är öronmärkta för EU:s gröna omställning. Under 2021 upptäckte och undersökte Olaf fall som visar hur bedragare också inriktade sig på gröna projekt och på finansiering av digitalisering, som är en annan del av finansieringen från NextGenerationEU. Dessa ärenden och mönster hjälper Olafs analys och framtida utredningar, som kommer att göra det lättare att skydda EU:s facilitet för återhämtning och resiliens framöver. Exempel i Olafs rapport för 2021 är bedrägerier inom finansiering av alternativ till mjukvaruprojekt, bekämpningsmedel, skogar och miljövänligare flygplan. Smuggling mellan länder kan också ha en negativ inverkan på Europas gröna ambitioner och, som framgår av rapporten, har Olaf riktat insatser mot olaglig handel med avfall, smuggling av olagliga köldmedier och olagliga bekämpningsmedel.

Att förebygga bedrägerier och skydda medlen för EU:s återhämtning

Att förhindra inkomstförluster och att förebygga utgiftsfusk är det effektivaste sättet att se till att varje euro används väl. Under det gångna året fortsatte Olaf att fokusera på förebyggande åtgärder. Ett av de ärenden som redovisas i Olafs rapport för 2021 visar

hur Olafs utredare upptäckte en potentiell felanvändning på minst 330 miljoner euro – och rekommenderade att utbetalning skulle stoppas innan den ägde rum. Olafs bedrägeriförebyggande experter har också arbetat med faciliteten för återhämtning och resiliens under 2021. En särskild arbetsgrupp granskade nationella planer för bedrägeriförebyggande åtgärder och rapporterade direkt till medarbetare vid Europeiska kommissionen med ansvar för att godkänna de nationella planerna för återhämtning och resiliens i EU:s 27 medlemsstater.

Blufferbjudanden om vaccin mot covid-19

I februari 2021 utfärdade Olaf en tydlig offentlig varning om potentiella bedrägerier relaterade till covid-19-vaccin. Olaf hade fått information från regeringskällor i EU:s medlemsstater om att personer som utgav sig för att vara mellanhänder erbjöd försäljning av stora mängder vaccin, främst sådana som godkänts för användning i EU. Som Olaf kunde konstatera var bedragarnas syfte att förmå de offentliga myndigheterna att göra stora förskottsbetalningar för att säkra affären, och sedan försvinna med pengarna. Alla dessa försök till bedrägeri motsvarade nära 1,2 miljarder vaccindoser till ett totalt pris på över 16,4 miljarder euro. Olafs ingripande bidrog till att avslöja dessa falska erbjudanden och att förhindra enorma förluster för de offentliga finanserna och till att skydda vaccinskampanjen.

Tobakssmuggling

Tobaksprodukter står varje år för en stor del av de smugglade eller förfalskade varor som Olaf koncentrerar sitt arbete på. Detta gällde även under 2021. Tillsammans med sina partner stoppade Olaf totalt 437 miljoner olagliga cigaretter från att komma in på EU-marknaden. Denna totala mängd utgjordes av 93 miljoner cigaretter som smugglades in i EU, 253 miljoner cigaretter som beslagtogs utanför landets gränser, och 91 miljoner cigaretter som framställts olagligt på olika platser i EU. Olaf hjälpte också de nationella myndigheterna att konfiskera totalt 372 ton råtobak. Dessa åtgärder beräknas ha besparat EU-länderna 90 miljoner euro i förlorade inkomster.

Klicka här för att läsa hela rapporten.

Olafs uppdrag, mandat och befogenheter

Olafs uppdrag är att upptäcka, utreda och stoppa bedrägerier med EU-medel.

Olaf fullgör sitt uppdrag genom att

- utföra oberoende utredningar av bedrägerier och korruption som omfattar EU-medel för att garantera att EU:s skattebetalares pengar når projekt som kan skapa arbetstillfällen och tillväxt i Europa,
- bidra till att stärka allmänhetens förtroende för EU-institutionerna genom att utreda allvarliga tjänstefel som begås av EU-anställda och ledamöter vid EU:s institutioner samt
- utveckla en effektiv EU-politik för bedrägeribekämpning.

I egenskap av oberoende utredande organ kan Olaf utreda frågor som rör bedrägerier, korruption och andra brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen i fråga om

- alla EU-utgifter, där de viktigaste utgiftskategorierna är strukturfonderna, jordbrukspolitiken, landsbygdsutveckling, utvecklingsfonder, direkta utgifter och bistånd till tredjeländer,
- vissa områden av EU:s inkomster, huvudsakligen tullar, samt
- misstankar om allvarliga tjänstefel som begås av EU-anställda och ledamöter vid EU:s institutioner.

När Olaf har avslutat sin utredning är det de behöriga EU-myndigheterna och de nationella myndigheterna som ska granska och besluta om hur Olafs rekommendationer ska följas upp. Alla berörda personer betraktas som oskyldiga till dess att de har befunnits vara skyldiga i en behörig nationell domstol eller EU-domstol.

Ytterligare information kan lämnas av

Jana CAPPELLO
Talesperson
Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf)
Tfn: +32 2 29 85549
Epost: Olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud
@EUAntiFraud

Eirini NIKOLAIDOU
Biträdande talesperson
Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf)
+32 2 29 83128
Olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud
@EUAntiFraud